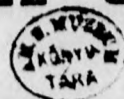

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
SIPÓS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KROHOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placc-utca 47. és 49. szám.

Mit akarnak a debreczeni gyárosok.

Debreczen, június 13.

Mióta a magyar gyáriparosok országos szövetségének debreczeni fiókja megalakult, sűrűn hallunk szót a debreczeni gyárosoktól is. Azelőtt csak akkor tudtunk róluk valamit, ha árjegyzékeiket kibocsátották, s jelezték, hogy egyik másik gyártmány olcsóbb lett, vagy megdrágult. Ma már erős kereskedelmi politikai viták folynak a debreczeni fiók ülésein, s a hozott határozatok olykor olykor országos jelentőségűek.

Tegnap ismét tanácskoztak a gyáriparosok, és sok okos beszédben vitatták meg a magyar ipar tengődő állapotát. Különösen két momentum érdemel nagyobb figyelmet tanácskozásukból. Az egyik az, a mely a háziipar nagyobb állami segítségét sürgeti, a másik pedig, a mely a városok kiviteli vámjának tarthatatlan voltára mutat rá.

A gyáriparosok igen helyesen azt mondják, hogy a háziipar száz meg százezer embernek ad biztos kenyeret. Elsőrendű kötelessége tehát a kor-

mánynak az olyan vállalkozók támogatása, a kik a maguk gyárában háziipari cikket gyártanak. Az ilyen gyárrengeteg kétkézi munkásnak ad biztos ekzsztenciát. Magyar terméket visza piacra, nemzeti szempontból tehát nagy fontosságú feladatot végez.

Tessék megnézni azokat a vidékeket, a hol a háziipari cikkek gyártására már akadtak merész vállalkozók. A nép jóléte itt fokozatosan emelkedik — a kivándorlási kedv a minimumra csökken. A munkásnép nem türelmetlenkedik, nem vágyódik az ismeretlen földrész után, mert tudja, hogy maga és családja teljesen biztosítva van a megélhetés felől.

Lényeges hiba azonban, hogy a kormány, sem a mostani, sem az azelőtti nem igen törődik a házi iparral. Egy-egy budapesti kiállítás kapcsán felhangzanak a tulipános jelszavak — a miniszter vagy az államtitkár, egyik két hangzatos frázissal ígéretet tesz, aztán vége mindennek.

A debreczeni gyárosok tehát nagyon jól teszik, ha a központ útján sűrűn figyelmeztetik a kormányt ezen elhanyagolt — de nagyon is elsőrendű

kötelességére. Ha ez a komoly testület erkölcsi súlyát latba vetve nem tágit, talán egy pár év alatt a magyar munkásosztály részére jelentős eredményeket fog kivívni.

Felszólaltak a debreczeni gyárosok a vidéki gyáripar egyik kerékkötője a városok kiviteli kövezetvámja ellen is. Ez az özönvíz előtti időből való intézmény valóban rég eltöröndő lett volna. Érdekes dolog az, hogy a mikor mellünket verve hangoztatjuk a magyar ipar pártolását, ugyanakkor mi adóztatjuk meg a magyar gyárost azért, mert árucikkeivel hódító utra indul.

A debreczeni fiók által megindított mozgalom kell, hogy támogatásra találjon ott, ahol a magyar ipar fejlődését szeretettel segítik elő. Régi kölöncöket minden lelki furdalás nélkül lehet sutba dobni. Megtehetik kiviteli vámjaikkal ugyanezt a magyar városok is. Valami rettenetes hasznót ezen a réven úgy sem vágnak zsebre — eltörlésükkel pedig nagyot segítenek a fejlődés képes fürge magyar gyáriparon.

Bárd.

Az én patakom.

Irta: Pakots József.

A patak ott folyt el a kertünk végén. Sövénykerítés választotta el tőle, de az a kerítés mintha ott sem lett volna. A licium virágok és granátpiros szemű licium bogycok, mintha csak az ezüstszerű csevegő kis patak kerete lettek volna. Az öreg kőrtefának is akár csak egy hű, tetzelgő személy, áthajolt az eleven sövényen és lombjaival ott himbálta, kergette magát a szaladó habocsák tükrében.

Oh, az a kis patak! Hozzáfűződnek a gyermekkori legszebb emlékek. Nyáron át benne lubickoltunk reggeltől-estig. Kis testünket cigányfeketére égette a nap tüze de mi álltunk rendületlenül s ha nagyon égetett a nap, hát cnyhe ölelésével lehűtött az ezüstszerű patak. Lányok, fiúk együtt lubickoltunk pörévre vetkőzött és bizony nem szégyeltük magunkat, a pubertás még nem kelt öntudatra bennünk. Még a hajó eregetésnél tartottunk és a patak fővényében gyűjtöttük a szép színes kavicsokat.

A nagy fahíd volt a főtanya. Itt találtunk egyszer az egyik hidláb mellett

mélyen a patak fővényében régi rézpénzeket, nagy vörös rézgarasokat a Mária Terézia idejéből. Ez a lelet óriási esemény volt. Évek mulva is erről beszélt az egész falu gyermeknépe, sőt ha jól sejtem, ez a lelet még az öregeknek, a szülőknek is szeget ütött a fejébe.

Akkori gyermekeszemmel nem tudtam megítélni a dolgokat, csak abból következtetek erre, hogy a mi leletünk után a patak medrét egészen felásták a temető utca lakói. Nagy kincseket kerestek ott.

Aminthogy ebben nem volt semmi különös, mert a nagyanyám mesélte nekem, mialatt nagyszemű olvasóját az újjai közt pörgette, hogy Szeben alatt így találtak rá egy földalatti üregre, ahol halomba volt rakva a drágaság, ott volt Mária Terézia királyné aranyszobra is s az egészet valami drótháló borította. Meg volt boszorkányozva azonban ez az üreg, mert aki a kincsekhez akart jutni, mihelyt a dróthálóhoz ért, holtan esett össze. Megütötte a villám, amely a dróthálóból csapott ki. Míg aztán valaki rájött, hogy selyemkeztüüt kell huzni s így nem történhetik semmi baja az embernek. Hogy mi lett aztán a sok kincsesel, azt soha-

sem tudtam meg, mert az én nagyanyám kilencven éves volt már szegény, rendszerint elaludt a története végén.

Szóval a hid alatti rézpénzletet nagy esemény volt. Gyermekkoromra éveken át dicsőséget árasztott az a körülmény, hogy én találtam ott az első rézgarast. Azt hiszem még a mostani generáció is úgy emlékszik az eset révén rám, mint ahogy mi nagyok szoktunk megemlékezni valamely történelmi hősről. Ha majd lemegyek egyik nyáron a falumba, a fiam majd csodálkozva fogja tapasztalni az apja hirnevét.

A hid alól intéztük a nagy vízi csatákat. Innen indultunk ki, hogy tenyerünkkel vizet verve fel, a szétlövellő vizsugarakkal megfutamtuk egymást. Itt építettük a kis vizimalmokat s a fővényes parton itt ástunk a kezünkkel mély kuttakat, amelyekbe a parti bokrok vízbenyuló gyökerei alatt evickélő kis halacs-kákat hordtuk.

Hát mikor a falu egyik végéből a patak medrén lefutottunk a másik végébe. Ahogy szaladtunk a vízben, csak úgy zuhogott csattogott a szétvert hullám. Keretek futottak el mellettünk, itt-ott libákat

Laczka László

géplakatos mester

DEBRECZEN, II. ker. Bethlen-u. 48. sz. a

Elvállal bármily szerkezetű rosszuljáró tengeri lókapáknak nyugodt járásaakra való kijavítását és átalakítását. Eredeti 8. sz. Planet lókapá mintaszerint, továbbá ujonnan készült eredeti 8. Planet j. r. lókapá és kultivátor is kaphatóe feltétlen jótállás mellett jutányos árban heti vagy havi kényelmes részeltűzésre is.

Horvát nyelvű tanácskozás.

A képviselőház ülése

— Express tudósítás. —

Budapest, június 13.

A horvátok ma valóságos zágrábi parlamentté varázsolták a képviselő házat. Purics, Misics, Mirko, Zdenko, Grahovác, Brlic és más ilyen nyelvtörő horvát emberek beszédétől visszhangzott az ülésterem, amelyben a beszédet nem igen értette senki, csupán a horvát képviselők és a tolmácsok.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Just Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése, s elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után.

Grahovác Mirku: Személyes megámatatás címén szólal fel horvátul.

Elnök: Figyelmezteti a szót, hogy nincs joga polemikába bocsátkozni Nagy Ferenccei. A 215. § alapján kért és kapott engedélyt a felszólalásra, hát tessék abban a keretben mozogni.

Grahovác Mirku: Kéri a Ház engedelmét arra, hogy beszédét abban az irányban folytathassa.

Elnök: Ezt a kérdést én a Házok fel nem tehetem. Ezt a házszabályok tiltják.

Grahovác Mirku (az elnök ajánlata) a 215. szakasz „b” pontja alapján kér szót. (A félremagyarázott szavainak helyreigazítására.)

Elnök: Ehhez joga van a képviselő urnak, de csak röviden szólhat. (Helyeslés.)

Grahovác Mirku beszél.

Elnök: Figyelmezteti, hogy az elnökkel nem vitatkozhat és ha így folytatja meg fogja vonni tőle a szót. (Mozgás a horvátoknál.)

Grahovác Mirku bevégzi felszólalását.

Következnek a vasutas javaslatok.

Purics József: Horvátul beszél.

Elnök többször figyelmezteti, hogy beszéljen a tárgyról.

vertünk fel. Gágogva, sivitva menekültek előlünk, amíg aztán jött a férfigalléros rövidre nyírott haju Krisztina kisasszony, a mi rémünk és felénk suhogtatta frissen vágott vérvesszőjét:

— Ti haszontalanok, ti betyárok, ti gézenguzok (honnan tudnám én már a sok cifra címzést?) Takarodjatok haza? Huncut az apátok is, hogy nem tanít meg moresre!

Krisztina kisasszonytól jobban féltünk, mint a tüztől. A patak az ő kertje alatt is elfutott s mi minden áldott nap ott robogtunk el előtte.

Kétségtelen, hogy sok bosszúságot is okoztunk neki. A majorságai, a disznói a nagy lármánkra azt hitték, hogy végtélet vár s elkezdtek rikácsolni, visitani s olyan pokoli zenebona támadt, hogy Krisztina kisasszony sohase tudta végigaludni a délutáni álmát.

Nagy oka volt tehát arra, hogy haragudjon reánk. És mi féltünk tőle. Féltünk a szidalmaitól, a kemény inggallérjától, a férfias kalapjától és még valamitől. Krisztina kisasszony eszmát hordott. A szoknyája alatt nehéz, kopogós eszmát. Ez a körülmény volt főképen az, ami féltetessé tette előttünk. De megvallom,

Purics József beszél.

Elnök: Nagyon kérem a képviselő urat, hogy ha elakar térni a tárgytól, akkor erre kérje a Ház engedelmét, mert ellenkező esetben kénytelen leszek a képviselő urtól megvonni a szót. (Felkiáltások a horvátok részéről: Nagy Ferenc nem kérte!)

Vlád Aurél: Nem fogadhatja el a jelenlegi törvény javaslatot. Nagyon helyesnek tartja a horvátok fellépését.

Hody Gyula: Supiló! Uj szövetség (Zaj.)

Supilló: Éljen a horvát nyelv.

Elnök (csenget) Csendet kérek.

Móltánytalannak tartja, a fizetés rendezés tekintetében a 10. §. intézkedését, ugyanis nem tartja helyesnek, hogy az állam az alkalmazottnak részlakást és rész fizetést adjon. Kívánja az ügyvédi képviselőket, kívánja, hogy a közigazgatási bizottság ítélkezzék a vasutasok ügyében.

Hiába mondja azt a kereskedelmi miniszter, hogy ő szíven hordozza a vasutasok ügyét, hiába mondja, hogy ő édes atyai szeretettel viseltetik a vasutasok iránt. De ha ő ilyen javaslatot nyújtott, akkor mégis ott van az édes apa mellett a mostoha hangja. A javaslatot nem fogadja el.

Brlic Vatrosláv horvátul beszél. szünetet kér.

Elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után.

Návay Lajos alelnök elnök: újból megnyitja az ülést.

Debreczeni gyárosok gyűlése.

Fél évi működés eredménye.

Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

A gyáriparosok országos szövetségének debreczeni fiókja tegnap délután tartotta ez évi közgyűlését a kamara tanácstermében. Az ülésen a debreczeni gyárvállalatok vezéreiből vettek részt s azon Szántó Győző elnököt. Az előadói tisztet dr. Rédei Rezső titkár látta el. A gyűlés

hogy én még most is félnék tőle. A eszma miatt.

Hát rosszak voltunk mi, bizonyos. Már a milyen rosszak lehetnek a csintalan gyermekek. Tudtuk, hogy Krisztina kisasszony milyen idő tájt szokott fürödni. Neki külön fürdőháza volt, amit a patakra épített. Mikor aztán a mi nagy ellenségünk beült a vízbe, mi csipős csalánokat eregettünk le a patak hátán. Rövid vártatva hallhattuk is az eredményt! A Krisztina kisasszony dühös sikongatását és még dühösebb szidalmait.

Jöttek aztán szomorú napok is. Amikor a kis patak kiszáradt. Mert az is gyakran megesezt kánikulában, augusztus derekán, a kis patakából egyszerre csak ujjnyi vékony kis ezüst szalagocska lett. Egy reggel az is eltűnt. Ilyenkor homokvárak épültek a patak száraz medrében. De aztán jött néhány esős nap és mi újra lubikolhattunk.

Oh, az a kis patak! Gyermekkorom legszebb emlékei hozzáfűződnek. Most, mikor az élet nagy folyamárja sodor magával és vad hullámok hánynak ide-oda, gyakran jut eszembe a falom kis patakja amelynek partján életem legboldogabb korszakát éltem. Kis patak, hozzád már sohase fogok visszatérni.

lefolyásáról tudósítunk a következőkben számol be.

Szántó elnök beszámolván a központ ülésén történt részvételéről a fiók működését ismerteti s a pécsi kiállításon tapasztalt igen kedvező benyomásairól ad számot, a tagok különös figyelmébe ajánlván a kiállítást. Ezután a június 19 én tartandó kivándorlási ankétra javaslatát terjeszti elő, melyben azon fő indokokból, hogy csakis a magyar birtokrendszer korszerűbbé és modernné tételétől lehet a kivándorlás csökkenését várni, valamint hogy üdvös és célszerű szociálpolitika — sőt hatályos iparfejlesztés — is csak ezen elsőrendű feladat helyes és teljes megoldása után lesz követhető, a dr. Hegedüs Loránt igazgató indítványához való csatlakozását javasolja. Addig is azonban, míg a modern birtokrendszer tényleges állapota elkövetkezik, a munkásjóléti intézmények fejlesztését, fogyasztási adók csökkentését s a közigazgatási területeknek a közigazgatásba való szoros bekapcsolását s a közigazgatásnak ezzel való jelentős megjavítását javasolja. A közgyűlés a javaslatot elfogadja.

Ezután dr. Rédei Rezső titkár előadása alapján a következő ügyekben kéri az ülés a központ közben járását és intézkedését: 1. A háziipar intenzív támogatásban részesíttessék a kormány részéről s annak terjesztésére különös gond fordíttassék. Különös támogatásban részesüljenek azok a gyárosok, kik üzemük egy részét háziipari alapokra fektetik. 2. A kamarai törvény olyképp egészíttessék ki, hogy az összipar gyáros, képesíttessen és képesíttett iparesportjai szerinti képviselő biztosíttassék. 3. Dalmácia, Hercegovinába direkt kombinált tarifátételek állapíttassanak meg. 4. A városok kiviteli közevetvámjai töröltessenek el. Szabályrendeletileg állapíttassék meg a városok azon támogatást és kedvezményeket, melyekben keletkező új vállalatokat létesíteni akarnak, hogy az iparfejlesztés biztosabb, egyenletesebb legyen s a támogatás elnyerése gyorsabb.

Debreczen villamos hálózata.

A tervek készen vannak.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

Semmi kétség sincs már az iránt, hogy egy másfél év leforgása alatt Debreczen városában a villamos világítás be lesz vezetve. Mint ismeretes néhány hét előtt napokig tartó tárgyalás után elkészült a város és az építő Ganz cég között kötött szerződés, a melyet a miniszter is jóváhagyott. Így nincs már akadálya a telep építésének.

A villamos világítás huzaljainak tervét is elkészítette a mérnöki hivatal. Debreczeni Jenő gázgyári igazgató a napokban Budapesten is bemutatta a terveket, a melyeket csekély módosítással elfogadtak.

A tanács mai ülésén is áttanulmányozták a villamos hálózat tervét. Egyben a máv. pályaudvar világítása is szóba került. Ez az egyetlen pont, a melyre nézve még végleges megállapodás nem történt.

Hoór Mór a Ganz gyár igazgatója holnap Debreczenbe érkezik s

megkezdé
az üzletv

Valo
elé se fo
s így a v
tervén n
viszont a
viszi.

Wekerle

Két

Érde

A k
deputáció
lődest. P
Wekerle
villamos

A
Sziklay
söben V
kereste
viselő c
dolgot,
ellenzői
zsóvel a
fosan ö

W
nyi ker
mondta
kérte. I
üléssa
kerle
hogy f
lett fo

többek
sági k
sági sz
dom, I
nem
közpor
ellen
lenvet
ezek f
litika
nai f
gazda
Ö tel
lat e
előbb

ez a
suth
félór
Géza
Nagy
nyial
egyik

csak
hord

Le

Kap

megkezdte a tárgyalásokat a város és az üzletvezetőség kiküldöttjeivel.

Valószínű, hogy a máv. világítása elé se fog nagyobb akadály gördülni, s így a villamos világítás hálózatának tervén nem lesz változtatni való, ami viszont az építkezés kezdetét is előbbre viszi.

Wekerle igen, Kossuth nem.

Két ellentétes nyilatkozat.

Érdekes jelenet a Házban.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, június 13.

A képviselőház folyosóján ma egy deputáció megjelenése keltett nagy érdeklődést. Pozsony vezető emberei járultak *Wekerle* és *Kossuth* elé a pozsony—bécsi villamos vasút ügyében.

A deputációt *Popovics* Sándor és *Sziklay* Ottó képviselők vezették és elsőben *Wekerle* Sándor miniszterelnököt kereste fel. A pozsonyiakhoz csomó képviselő csatlakozott s mulatságossá tette a dolgot, hogy *többen* a vasút tervének *ellenzői közül* is velük jártak, *Nagy Dezsővel* az élükön. A két párt azután csúfosan összeverekedett.

Wekerle előtt *Seifert* József pozsonyi kereskedelmi tanácsos beszélt. — Elmondta a vasút mellett szóló érveket s kérte, hogy a javaslatot még ebben az ülészakban terjesszék a Ház elé. *Wekerle* nagy meglepetést okozott azzal, hogy fentartás nélkül a *vasutternel* foglalt állást.

— Meggyőződése az — mondta többek közt — hogy forgalmi és gazdasági kérdéseket csak forgalmi és gazdasági szempontokból szabad vizsgálni. Tudom, hogy itt nem magánérdekekről, hanem közdolgokról, egy nagy kulturális központ fejlesztéséről van szó. A javaslat ellen hazafias aggodalmaktól hajtva ellenvetéseket hoztak fel. De azt hiszem, ezek félreértésen alapulnak. *Ma már politikai és gazdasági érdekeket nem kinnai fallal védhetünk meg*, hanem erős gazdasági alapokra kell helyezkednünk. Ő teljes erejével azon lesz, hogy a *javaslat ellen támadt aggodalmakat minél előbb eloszlassa* . . .

A deputációt természetesen elbájlotta ez a nyílt válasz. A társaság ezután *Kossuth* Ferencet kereste fel, akire azonban félóráig várakozni kellett, mert *Polónyi Gézával tárgyalt*. A várakozás ideje alatt *Nagy Dezső* nagyon összekapott a pozsonyiakkal, akik közül végre előállott az egyik szalonkabátos ur:

— Azt hiszi — mondta — hogy csak az a magyar ember, aki tulipánt hord és sűrű cilindert hozzá?

Sághy Gyula kezdett azután a vasut

érdekében polémiát *Nagy Dezsővel*, de *Mérey Lajos* dühös arccal közbelépett:

— Ugyan ne veszdődjél, Gyula — mondta *Sághynak*. Itt azok a képviselők vannak jelen, akik a vasút mellett vannak. Akinek nem kell, az jöjjön máskor.

Kossuth előtt *Forrai Béla* nagykereskedő beszélt, de itt már nem találtak a pozsonyiak ilyen szíves fogadtatást.

— Az ügyet ismerem — mondja *Kossuth* — de ezzel a javaslattal a kormánynak nehézségei vannak. A *többség hangulata ellene szól. Én pedig tárcámat nem kötöm hozzá.*

— Hát mikor fogják beterjeszteni a Ház elé a javaslatot?

— Ezt bízzák a kormányra! — volt a válasz.

— Még ebben az ülészakban be kellene terjeszteni! — folytatta *Sziklay* Ottó.

— Bizd ezt csak rám! — mondta *Kossuth*.

Ezzel vége is volt a fogadásnak.

Debreczen város közgyűlése.

Nyári szünet előtt.

Sok az elintézni való.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

Hosszas gondolkodás után végre kintüzték a városházán az e havi közgyűlés határnapját. A nyári szünet előtt való utolsó közgyűlést Debreczen város törvényhatósága június hó 25, 26 és 27-én tartja meg. A tanács mai ülésén megállapították hozzávetőleg a közgyűlés tárgysorozatát, a melyre igen sok közérdekű ügy van felvéve.

Miután a sok tárgyat aligha lehetséges egy nap alatt elvégezni, valószínűleg három délután is tartani fog a közgyűlés.

A szakbizottságok a jövő héten kezdik meg üléseiket, a melyen a közgyűlés elé kerülő ügyeket fogják javaslatokkal előltni.

A tanácsülésen a referensek által bejelentett közgyűlési tárgyak a következők: A közkórház 1908 évi költségvetése. A birtokrendezés ügyében érkezett földmívelési miniszteri leirat.

A Petőfi társaság kérelme a Petőfi-házra való hozzájárulás céljából.

A muzeumi szabályrendelet tervezete.

A városi nyomda zárszámadása.

A Diószegi Fazekas-féle emlékre a Csokonai-kör által kért 2500 korona megszavazása.

A kulturpalota ügye.

Bokányi Ede dr. a nagyerdei fürdő visszavétele tárgyában adott be a városhoz kérvényt.

A zenedei tanárok nyugdíj ügye.

A színházi műszaki személyzet hasonló kérelme.

Orvosi oklevelek kihirdetése.

Bába oklevelek kihirdetése.

Az iparos tanonciskola zárszámadása.

Gyámpénztári számadások.

Szeged város megkeresése a progresszív adózás ügyében intézett képviselőházi felirat dolgában.

Névszerinti szavazások.

Honvédelmi miniszteri leiratok.

Fegyelmi ügyek.

Szabadságolások.

Miniszteri leiratok.

Szabolcs megye, Pancsova, Nagyváradi átiratai.

Békésy László kérvénye a faipari ipartelephez való hozzájárulás céljából.

A nagyvárad honvéddhadapród iskolában megüresedett alapítványi hely betöltése.

A Nagy-Léta-székelyhidi vasut építéséhez hozzájárulás.

Ezek volnának nagyrészen a tárgyak, azonban a tárgysorozat bővílni fog más olyan ügyekkel, a melyek most vannak előkészítés alatt.

Ugyancsak a közgyűlés elé kerül a város zárszámadásának felülvizsgálata, a melynek munkálatait az erre kiküldött bizottság holnap kezdi meg.

Bokányi Dezső Debreczenben.

A debreczeni munkásszervezetek tüntetése.

Népgyűlés és lampionos menet.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter legutóbbi rendelete, a mellyel a budapesti építőipari munkások szakszervezetét feloszlatta, munkás körökben óriási vihart vert fel. Tegnapelőtt a budapesti szervezetek bizalmi emberei — számszerint 275-en — hosszas tanácskozást folytattak, a melyen arról volt szó, hogy kimondják-e az általános sztrájkot, vagy nem. Hosszas vita után abban állapodtak meg a szervezetek vezetői, hogy egyelőre nem sztrájkolnak — hanem megismerik az össz munkásság hangulatát.

A sztrájk helyett agitációs népgyűléseket rendeznek a szocialisták az ország minden részében. Ilyen gyűlés lesz vasárnap Debreczenben is, a melyre a budapesti központ részéről *Bokányi* Dezső jön le Debreczenbe.

Vágó Béla párttitkár tegnap bejelentette a polgármesternél a vasárnapi népgyűlést, a mit *Kovács* József tudomásul vett. A gyűlés vasárnap délután lesz megtartva és pedig a városháza udvarán. *Bokányi* Dezső nyilatkozni fog elvtársai előtt a Kardos-féle ügyről is.

Bokányi egyébként szombat este érkezik Debreczenbe. A vasutnál a debreczeni munkás szervezetek várják. Este nagy lampionos felvonulást rendeznek a munkások, s ez alkalommal *Bokányi* beszélni fog a néphez.

A vasárnapi népgyűlés részletes programját falragaszok útján teszik közzé a szociáldemokrata párt.

Legszebb, legtartósabb Eglasine padlómáz a legolcsóbb árban

Kapható a **Festék-király** kizárólagos festék kereskedésében, Debreczen, Hatvan-u. 5. 1-ső üzlethelyiség. Kérem a címre figyelni

Öngyilkos öreg emberek.

Az élet hajótöröttjei.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

Hajdumegyében tegnap egyszerre két öngyilkosság történt. Két éltesebb ember dobta el magát az életet, a mely reájuk nézve tele volt kinnal, szenvedéssel. Mindkettő az erőszakos halál leggyakoribb módját, az akasztást választotta. Az öngyilkosságról tudósításunk a következő:

Akaszott ember a kunyhóban.

A bősörményi határban fekvő szántóföldek egyikén, a szántó föld egyik kunyhójában halva találták Félegyházi János nevű napszámos embert, aki a kunyhó gerendázatára felakasztotta magát.

A szerencsétlen ember, mint napszámos társai mondják — nagy nyomorral küzdött állandóan és efeletti elkeseredésben vált meg életétől. Valamikor jobb napokat látott, évekkal ezelőtt azonban, a mostoha természeti viszonyok folytán tönkrement, úgy, hogy az utóbbi időben mint napszámos kereste kenyerét. A szerencsétlen öreg embert ma temetik el.

Sámson szenzációja.

A másik öngyilkosság Sámsonban történt. Szintén egy éltesebb ember dobta el magát az életet.

Csuka Imrénének hívják az öngyilkos embert. Nehány hónappal ezelőtt halt el felesége, a mely teljesen megrendítette az öreg embert, órák hosszat sirt némelykor. Árcán állandóan felesége halálának bánata ült.

Tegnap délelőtt gyermekeivel együtt burgonya hámozásán dolgoztak, később Csuka Imre bement az udvar hátsó részén fekvő istállóba és ott a gerendázatra felakasztotta magát. Mire gyermekei hosszas keresés után ráakadtak, már elszállt belőle az élet.

Mindkét öngyilkosságról táviratilag értesítették a debreczeni ügyészséget, ahol a temetési engedélyt megadták.

SZINHAZ.

Magyar színészek Belgrádban.

Ujvidékről táviratozzák: Makó Lajos szintársulatának egyrésze Krémer Jenő vezetésével a szerb pünkösdkor Belgrádban néhány előadással szerepel. Csernyei ujvidéki tanár közbenjárására rendkívüli kedvezményeket biztosítottak számára és igen szimpatikusan fogadták az ajánlatot. Így most hirdeti először Belgrádban magyar színész a magyar művészetet. Volt már ugyan előbb prózai előadás Belgrádban, de daljáték még nem. Ez alkalommal a szegedi cigánybanda is átrándul Belgrádba. Krémer Jenő kedves ismerőse a debreczeni közönségnek, ügyessége biztosítéka annak, hogy az érdekes vállalkozás jól sikerül.

Öngyilkosság a tébolydában.

Egy őrzőngő asszony drámája.

— Expressz tudósítás —

Budapest, június 13.

A lipótmezei tébolydának ismét szomorú szenzációja van, hasonló az ott már többször történt esetekhez. Egy szerencsétlen elmebajos asszony őrizetlen pillanatban öngyilkosságot követett el és mire segítség érkezett, elvérzett.

A hivatalos jegyzőkönyv szerint a dolog a legnagyobb rendben történt, senkit gáncs nem érhet és elvégre is bolond asszony volt, akinek jobb, hogy meghalt.

A hivatalos irás így adja elő az esetet: A lipótmezei elmeorvosintézetben már néhány hét óta internálva volt Erdélyi Jánosné, született Werk Mária, egy mogyorósi földműves 27 éves felesége.

A szerencsétlen asszony már régen elmebeteg, csendes vallási örületben szenved, állandóan imádkozott és a templomból mindig erőszakkal kellett eltávolítani. Nem bántott senkit és így otthon tartották.

A vallási örületből azonban üldözési mániá lett, a szerencsétlen nő azt képzelte, hogy ördögök és gonosz szellemek üldözik és ezek elől a halálba akart menekülni. Mogyoródon többször magára akart gyujtani egy-egy házat vagy pajtát, szerencsére mindig megakadályozták ebben és mivel most már közveszélyesnek bizonyult, hatósági intézkedésre felhozták Budapestre és elhelyezték a tébolydában.

Itten külön ágyat és külön őrizetet kapott, ágyát, hogy kárt önmagában és másban ne tehessen, hálóval vették körül (mint a gyermekágyakat szokás).

Az asszonynak az éjjel sikerült a háló körmeivel és fogáival eltépni, kinyult az így készített nyíláson, öklével beütötte a közeli ablakot és a szétzúzott ablak egy szilánkjával beleszúrta a nyakába és bár -- mondja a jelentés -- orvosi segítség azonnal kéznél volt, elvérzett és meghalt.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi teletón sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 ó. n. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piac-utca 47. sz.

Debreczen kölcsönügyi.

Debreczen város kölcsönének rendezése céljából a tanács a közgyűlés napirendjére tüzi ki a kölcsönügyi szabályzatot. A tanács javasolja, hogy a közgyűlés szállítsa le a kamatlábat 5 százalékra s a pénzügyintézetnél lévő összes készpénzt vegye fel. Ez összegeken a város ingatlanokat fog vásárolni.

— Szabadságon. Mile Pál rendőrfogalmazó egy havi szabadságra megy. Szabadságát június 15-én kezdi meg és júli 14-én végzi be.

— 50.000 korona sáskairtásra. A földművelési miniszter ma 50 ezer koronát küldött Debreczen városának, mint a kormány hozzájárulását a sáskairtási költségekhez. Az összegből a tanács 17 ezer koronát folyósított Jablonovszky József rovtartani állomási igazgatónak a munkálatok költségeinek fedezésére.

Kinevezés. A király Orosz Mihály debreczeni itélőtáblai tanácsjegyző — albirót a marosvásárhelyi törvényszékhez birónak nevezte ki.

— Ülés a városházán. A jog- és pénzügyi bizottság a közgyűlési tárgyak előkészítése dolgában a jövő hét keddjén ülést tart.

— Az O. M. K. E. tegnap tartott választmányi ülésén az ideai közgyűlés ügyével foglalkozott; az ülést Kardos László elnök vezette s az évi jelentés megállapítása után a közgyűlést folyó hó 23-ára tüzte ki; a 3 éves ciklus lejártával ezuttal a választmány helybeli tagjai közül Kaszanyitzky Andor, Lusztig Károly, Szabó Miklós, Várray János, Békés Lajos, Kernhoffer József és Fürst Ödön

urak, a vidéki tagok közül Kovolányi Béla (haláleset) P.-Ladány, Mádý Gáza B.-Ujváros, Karakas Zsiga Nádudvar, Mező Jenő H.-Böszörmény lépnek ki, a kik újra választhatók. A választmányi tagok kisorsolása után Kardos László elnök jelentette be, hogy tekintettel sok oldalú elfoglaltságára, nincs abban a helyzetben, hogy az elnöki tisztet továbbá is elláthassa; megnyugvással emlékezik meg az O. M. K. E. országos munkásságának eddigi eredményeiről s az intézménytől a jövőben várható fejlődésről, ezeknek a nagy céloknak ápolása, tetterős, munkavágyó egyéneket kíván; köszönetét fejezi ki az eddigi kartársi bizalomért s őszintén óhajtja a kerület további felvirágozását; a választmány nagy sajnálkozással hallotta szerezett elnöke lemondó szavait; Falk alelnök méltatva azt a jelentős erkölcsi erőt és a közjóért kifejtett munkában való részvételt, mely az elnök nagyrabecsült személyével egybe van forrva, s melynek a kezdő egyesülettől való megvonása arra válságos is lehet, kéri az elnököt, hogy lemondási szándékának megváltoztatásával ajándékozza meg az egyesületet további értékes munkájának oladáásával; Gaszner titkár és a választmány többi tagjai biztosítva az elnököt igaz ragaszkodásukról, meleg elismeréssel adóznak az elnök köztisztelt egyéniségének, aki azonban szándéka mellett megmaradni óhajt; titkár indítványára egy a jövő hétre egybehívandó újabb választmányi fog a jelölésekkel foglalkozni.

A debreczeni baptista egyesület feloszlata.

Andrássy Gyula belügyminiszter mostanában igen oszlasztó kedvben van. Egyre-másra hol szociálista, hol más együletet oszlat fel. Ma a városhoz intézett leiratában tudatja a törvényhatósággal, hogy a debreczeni baptista imaházat betiltja. A polgármester előzőleg az egyházköztség megalakulására engedélyt adott, de a belügyminiszter ezt az engedélyt is megsemmisítette. Elhatározását azzal indokolja Andrássy, hogy a baptistáknak nincsen képesített hit-szónokuk.

— A rendőrök birkozó tanfolyama Jevgeu Alexandrovics Vladimir, a birkozó mester ajánlatot tett a tanácsnak, hogy a rendőrlégénységét a dzia dzsicu birkozásra kioktatja. A tanács elfogadta Jevgeu Alexandrovics Vladimir műbirkozó ajánlatát és a 6 heti kurzusra 1000 koronát utalt ki neki.

— A debreczeni nyirbátori vasut. Ismeretes, hogy a kereskedelmi miniszternél küldöttség kérte a Debreczen-Nyirbátori vasut építésére szóló engedélyt. A vasut építéshez tudvalevően a város 300 ezer koronával járult hozzá. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett a városhoz, hogy a vasut építést engedélyezi, azonban megjegyzi, hogy Nyiregyháza város hasonló irányban kért építési engedélyt is megadta.

Az állami reáliskola zászlaja.

Az állami reáliskola zászlója, amelyet f. hó 16-án vasárnap d. e. fél 11 órakor fognak ünnepiesen felavatni, elkészült és holnap, valamint holnapután megismerhetők Killer Ede piac-utcai kirakatában. — A magyar stílusban tervezett, gyönyörűen kivitt lobogó a nőipariskola finom izlését és rendkívüli képzettségét bizonyítja; kü-

lönösen emblémgozása, ken, mható.

Vasárnap nyílik n. cikkeik kamara letében dar alél kár is, tető ezü

zenede Junius kor: a szavala 17-én, gáznak III. osz 18-án, zenetör zati tan növend után 4 készítő tanfoly Junius órakor mának lyamár Junius gora ta mának 22-én, gora-ta növend 10¹/₂ ó folyam mának 23-án v hangv

taltán ünnep fogják arékép aka lérdet dr alelnö

Megir gyába A tit indok azokat üzletv fel a

helyén az isi érkezi szöveg kások titkos boldog baton Petőfi vonul hívjuk lőtt 1 népgy Az or s az gyüle les. mal s szociá gyaro érdek annyi badsá sátok

lönösen figyelemre méltó a zászló emblémájának és jellegének a kidolgozása. A zászló egyik oldala perteken, másik oldala szombaton lesz látható.

— **A kamara Nagykárolyban** Vasárnap Nagykárolyban ipari kiállítás nyílik meg. A kiállításon a megye ipari cikkeit mutatják be s azon részt vesz a kamara elnöksége is. A kamara képviselőiben megjelennek Szent-Királyi Tivadar alelnök és Dr Rédei Rezső segédtitkár is, akik átadják a kamara 10 kitüntető ezüst érmét.

— **A zenede vizsgái.** A debreczeni zenede vizsgáknak sorrendje a következő: Junius hó 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor: a gordonka, az énektanzak és a szavalati tanfolyam növendékei. Junius hó 17-én, hétfőn délután 3 órától kezdve vizsgáznak a zeneelméleti tanfolyam I., II. és III. osztályának növendékei. Junius hó 18-án, kedden délután 4 órától kezdve: a zenetörténet tanfolyamának s az összhangzati tanfolyam I., II. és III. osztályának növendékei. Junius hó 19-én, szerdán délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor: a hegedű-tanzak előkészítő tanfolyamának, valamint középtanfolyama I. osztályának növendékei. Junius hó 20-án, csütörtökön délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor: a hegedű-tanzak középtanfolyamának II—VI. o. és a kiművelési tanfolyamának I. és II. osztályu növendékei. Junius hó 21-én, délután 4 órakor: a zongora tanzak előkészítő és középtanfolyamának I. és II. osztályu növendékei. Jun. 22-én, szombaton délután 4 órakor: zongora-tanzak középtanfolyam III—V. oszt. növendékei. Jun. 23-án, vasárnap délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor: a zongora tanzak középtanfolyamának VI. és a kiművelési tanfolyamának I. és II. osztályu növendékei. Jun. 23-án vasárnap este 7 $\frac{1}{2}$ órakor: vizsgálati hangverseny és jutalomdíj kiosztás.

— **A „Csokonai“ segélyező asztaltársaság.** Vasárnap este tartja meg ünnepélyes közgyűlését. Ez alkalommal fogják leleplezni a Csokonai Vitéz Mihály arcképet, melyet Kovács János debreczeni akaadémiai festő festett. Az ünnepi beszédet dr. Révi Nándor, az asztaltársaság alelnöke fogja mondani.

— **A vasuti sulyhiányok ellen.** Megirtuk, hogy a vasuti sulyhiányok tárgyában népes értekezlet volt a kamaránál. A titkári hivatal az értekezlet panaszát indokolt átirat keretében összefoglalta s azokat személyesen átadta Uhlarik Béla üzletvezetőnek, aki készséggel ajánlotta fel a bajok orvoslására közbenjárását.

— **Nagy népgyűlés.** Lapunk más helyén olvasható, hogy Bokányi Dezső, az ismert szocialista vezér Debreczenbe érkezik. Tegnap késő este a következő szövegű értesítéssel adták tudtára a munkások, hogy Bokányi jén. Az általános titkos választói jog, tehát ez ország jövő boldogsága érdekében f. hó 15-én szombaton este fél kilenc órakor kezdődik a Petőfi-térről nagy lámpionos tüntető felvonulás, melyre a város népét ezuton hívjuk meg. Vasárnap f. hó 16-án délelőtt 10 órakor a városháza udvarán nagy népgyűlés lesz a következő napirenddel: Az ország gazdasági és politikai helyzete s az általános titkos, választói jog. — A gyűlés szónoka Bokányi Dezső elvtársunk lesz. Jöjjetek s a ránk szórt sok rágalommal szemben hallgassátok meg, hogy a szocialdemokraták hogy vélekednek Magyarország fölvirágoztatása s boldogsága érdekében. Munkások! Legyetek ott mindannyian, hogy meghalljátok mi kell a szabadság s jóléthez s tömegekkel mutassátok meg, hogy harera készen álltok!

Kisiparosok! Jöjjetek s hallgassátok meg, hogy kell kivívni az önálló vámterületet egy olyan kormányval szemben, amely a kisiparosokat a még 20 évig főtartandó közös vámterülettel akarja azt az osztrák nagytőkének áldozatul dobni. Kiszagadják! Jöjjetek s álljatok ama küzdők közé, a mely csakis a kisbirtokosokat sújtó irtózatoss magas és nyomasztó adót, a 10,000 holdas birtokra akarja igazságosan áttenni. Halljátok meg, mikép lehetséges kivívni a fokozatos adót. Polgárok! Jöjjetek s hallgassátok meg, mért megy tönkre, még mielőtt kifejlődhetett volna a magyar kultúra egy olyan országban, amelynek a kormányzata s uralkodó osztálya nem becsüli meg az orvost, mérnököt, tanítót s hivatalnokot. Hallgassátok meg, miképp kell oly kultúrát teremteni, amelyben az emberorvos oly megbecsülésben részesül, mint az állatorvos, a tanítónak lesz olyan becsese, mint a kasznárnak, a mérnöknek mint a sekrestyésnek s a hivatalnokokkal, megélhetésükkel fődni, annyit törődni, mint az agár s lónemesítéssel. Hallgassátok meg, hogy jöhet be ebbe az országba a kultúra. A szervezett munkások.

— **A Polgári Asztaltársaság** a Dréher sörresarnokban rendkívüli közgyűlést tart folyó hó 15-én este pontban 7 és fél órakor. Tárgy: Intézkedés az ez évi felruházás dolgában. Kéretnek a tagok minél számosabban megjelenni. Az elnökség.

— **Megharapta a kutya.** Kepecs Mihály nyolc éves kis fiút tegnap a Péterfia utcán egy kutya megtámadta. Összevissza harapdálta és letéperzte a földre. A gyermek szülei a gondatlan kutya tulajdonos ellen megtették feljelentésüket.

— **Meghaltak.** A debreczeni állami arnyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Varga György ev. ref. 10 napos, Dóró Sándor r. kath. 6 éves, Kovács István ev. ref. 10 hónapos.

— **Úti készletek, kézi bőröndök, női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigaretta tárczák a legszebb kivitelben Mentze áruházában Kossuth-utca 4.**

— **Legjobb formájú férfi kalapok 3.—, 4.— 5 koronától kezdve a Nyakendő királynál a főposta mellett. Cégvezető Rózsa Lajos.**

— **Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát Kossuth-utca 4. sz. alatt.**

A „Hajdumegyei népbank Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

Elfogtak egy cigánykaravánt.

— **Raboltak, fosztogattak.**

— **Sámson szenzációja.**

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 13.

A sámsoni csendőrség tegnap délután egy 25 tagból álló cigánykaravánt tartóztatott le, a kik fékevesztett rablógarázdálkodásukkal, hetek óta lázas izgatottságban tartották Sámson község és annak szomszédos tanyái lakóit. A hét kocsiból álló cigánykaravánt erős csendőri

fedezet mellett beszállították Debreczenbe s egyelőre a rendőrség épületébe helyezték el őket.

Az elfogott cigánykaravánt a rablások egész légiója terheli. Csak a közelmúlt napokban történt Sámsonban egy vakmerő rablás, a melyről annak idején beszámoltunk. A rablást ők követték el. Kissebb nagyobb büntetteket követtek még el, amelyet a nyomozás fog rájuk bizonyítani.

Este nyolc óra tájban kísérték a csendőrök a város utcáin végig a cigányokat. Nyomukban óriási néptömeg kíséerte őket s folyton gunyos kiállításokkal illették a szurtos arcu cigányasszonyokat és leányokat.

A cigánykaravánt, melynek fővezére Rostás Tódor nevű fegyházviselt cigány, a rendőrség fogházában helyezték el, kocsijaikat és holmijukat pedig a városi istálló udvarára vitték.

Sikkasztó kaszinói gazda.

— **Botrány a lipótvárosi kaszinóban.**

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 13.

A Lipótvárosnak nagy szenzációja van. Az országos hírű lipótvárosi kaszinóban, melynek báró Bánffy az elnöke, nagy visszaélésnek jöttek a nyomára. Spitz Lipót a gazda majdnem százezer korona erejéig károsította meg a kaszinót.

Néhány év előtt történt, hogy a kaszinóban a bakarat játékot vezették be. — A kaszinó megbizta Spitzet, a gazdát, hogy szerezzen be egy olyan asztalt, a mely alul Wertheim szerkezettel van ellátva. Ezen asztalon nyílás van, amelybe a játzmák után a kaszinónak járó százalékot szokták bedobni.

Igy igen sok pénz gyűlt össze a Wertheim szekrénybe, a melyhez ugy Spitznek, mint Lakics János intézőnek volt kulcsa. Hetenkint egy bizottság jelenlétében szokták a szekrényt felnyitni s az egybegyűlt összeget az Agrár bankba helyezték el.

Nemrégiben észrevették, hogy a pénztárból nagy összeg hiányzik, dacára, hogy a játék egyre növekedett. Lakicsnak gyanus volt ez a körülmény s bejelentette az igazgatóságnak. Titokban folyt a nyomozat.

A múlt hetekben Spitz több napig távol volt Bécsben. Ekkor felnyitották a Wertheim szekrényt s konstatálták, hogy a benne levő összeg igen tekintélyes, sokkal több, mint mikor Spitz idehaza van.

A fejfedezésről Lakics jelentést tett Krecsányi detektív főnöknek, a ki ügyes fogáshoz folyamodott. Egy detektivet rejtett el a kártya szoba két ajtaja között, a mellyel szemben van a bacarat asztal.

Néhány nap előtt, egy délután Spitz feljött a kaszinóba s eltávolította a telefonos fiukat. Majd az asztalhoz ment s a szekrényt kinyitva, néhány száz koronát vett ki.

A detektív ekkor előlépett s fel-

szólította, hogy kövesse, Spitz hatalmas ember lévén torkon ragadta a zetektivet, aki revolvert rántott. Spitz ezután megadta magát a rendőrségnek, ahol töredelmes vallomást tett.

A kaszinó igazgatósága a leleplezés után tanácskozással gyűlt össze s úgy határozott, hogy Spitz megbüntetését nem kívánja.

Ekkor szabadon bocsájtották a hűtlen gazdát, aki nyomban kilépett a kaszinó tagjai sorából s elhagyta az országot.

Spitz érdekében Bánffy Dező báró is közbelépett s neki köszönheti, hogy más baja nem történt.

Spitznek egy ismert művésznő a felesége.

TAVIRATOK.

Pestis.

Budapest, június 13. Moszkvából távirják, hogy Asztrachában a pestis lépett fel, a melynek eddig sok ember esett áldozatul.

Lovagias-ügy.

Budapest, június 13. A Házban ma Farkasházy Zsigmond és Nagy Emil képviselők között affér keletkezett. Nagy Emil mikor megtudta, hogy Farkasházy indítványokat tett, oda szolt neki:

— Mire valók ezek a nevetséges dolgok!

— Arra, hogy nem bolondítom a népet, mint ti.

— Nevetséges, te feltünési viselkedésben szenvedsz.

— De nem csalom az országot, mondta Farkasházy.

Nagy Emil ezért provokáltatta Farkasházyt, a ki megnevezte segédeit.

Indítványok a kormány ellen.

Budapest, június 12. A képviselőházban Farkasházy Zsigmond és Lengyel Zoltán indítványokat adtak be. Farkasházy 6 indítványt tett, Lengyel négyet. Az önálló magyarhadserégről, vámterületről, királyi fizetésről és külügyi képviselőről szólnak az indítványok.

A urakháza elnöke.

Bécs, június 13. A király az urakháza tagjaivá nevezte ki Adamecet, az alsó ausztriai tartományi bizottság tagját. Hlavát a prágai cseh egyetem rektorát, és Schwarzenberg Frigyes herceget.

A bolgár miniszterelnök gyilkosa.

Szófia, június 13. A kormány ujra meg akarja nyitni a januárban bezárt egyetemeket. Az állásuktól elmozdított egyetemi tanárok helyébe gimnáziumi tanárokat neveztek ki. A kizárt egyetemi hallgatók tovább is kizárva maradnak s csak a most érettségiző diákoknak engedik meg az egyetem látogatását E miatt igen nagy az elkeseredettség s úgy a kizárt, mint a most érettségiző diákok titkos gyűléseket tartanak.

Mért utazott el a király?

Bukott kormány nyal nem tárgyal.

Sohase jön többé Budapestre.

— Express tudósítás. —

Budapest, június 13.

Ahány politikus csak él a Kárpátok és Alpeselek vidékén, mindahány azon töri a fejét, hogy megfektse az osztrák császár hirtelen hazaérkezését. És ahány fő, annyi a kombináció. Bécsből egy krajcáros újság a következő tudósítást kapta ma a király hirtelen eltávozásáról.

Ő felsége már eleve elhatározta, hogy mihamarabb visszatér Bécsbe. A trónörökös még csak az elmúlt napokban volt Schönbrunnban és akkor határozta el, hogy tartózkodásukat a lehető leg-rövidebbre szabják. Hogyis ne? — Egy közönséges misével akartak eleget tenni ama erkölcsi kötelezettségüknek, amelylyel a magyarok azért a sok jótéteményért tartoznak, amelyekkel az uralkodó folyton elhalmozta ezt a „népet”. Itt Ausztriában milliókat áldoznak a jövő esztendői jubileumra és a magyarok éppen hogy kissé fényesebb istentiszteletet tartanak, mint rendszeren minden június 8-án.

— Az uralkodó maga talán nem is kívánta volna annyira az ünneplést, de a trónörökös többet várt. És tulajdonképpen a trónörökösnek is köszönhető, hogy ez a kellemetlen incidens előfordult.

— Lesz-e következménye?

Aligha. Legfeljebb csak az, hogy az uralkodó többet sohase megy Magyarországra. A politikára különben aligha lesz kihatással. A mostani kormányt itt ugyanis bukottnak tekintik már. Velük tehát már ugyanis kevés tárgyalni valója lesz a felségnek.

— Mi különben azt hisszük, hogy ezt a rideg ünneplést revansképpen szerezte meg a magyar kormány a felségnek a két esztendő előtti szeptember 23 ikáért. Nem hiszi? Mi legalább így kombinálunk és talán nem is alaptalanul.

MULATSÁGOK.

A polgári kör júniálisa. „A debreczeni polgári kör” saját könyvtára javára 1907-ik évi június hó 15-én a nagyerdei vígadóban zártkörű tánevigalmat rendez. Kezdeté este fél 9 órakor. Belépő díj: személyjegy 3 korona. Családjegy (4 személyre) 8 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Szentkirályi Tivadar, ifj. Gyürky Sándor Márton Gyula, Thaisz Arthur, Csáthy Ferenc urak üzletében, a kör helyiségében (Piacz-utca 7-ik szám 1-ső emelet) és este a pénztárnál. A meghívó kívánatra előmutatandó.

Közgazdaság.

Terményfőzede.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentés.

Budapest, 1907. június 13

Készáru változatlan, ha'áridők engedők.

1907. októberi buza	10.36—37
1908. áprilisi buza	10.69—70
1907. októberi rozs	8.44—45
1907. októberi zab	7.18—19
1908. májusi zab	5.92—93
1907. júliusi	5.96—97
1907. szeptemberi	—
1908. augusztusi repce	—

REGENY-CSARNOK.

Az utazó osoda.

102. Fantasztikus regény.

A rendőrt is meghatotta e rendületlen bizalom.

— Igaza van, — mondá, de egy jóindulatu ember is bajba keveredhetik önhibáján kívül. A vádtól remegve, az ártatlan is megszökik. Ha maga előtt látja a sok lesújtó bizonyítékot és semmiképpen sem tudja büntelenségét bebizonyítani, elveszti a fejét és eszeveszettezen menekül; pedig éppen szökése által szolgáltat bizonyító okot a vádnak.

Bémolisantné örömmel hallgatta e magyarázatot, mely az ő véleményének is megfelelt. Rosamour szavai föltárták előtte a valóságot, hevesen bólintgatott fejével, ragyogó szemébe könny lopózott.

— Ugy van uram, igaza van, helyeselte. Ijedtében megszökött és Pilesého ur követte őt. Ez a dolog egyszerű magyarázata. Félénk, ijedős naiv emberek voltak, kik igen keveset ismerték a valódi életet.

— Az egyik ráijesztett a másikra, fo'ytatta Rosamour. — Két gyáva ember annyira rémitgeti egymást, hogy a világ végéig is elszaladnak, egyik a másikat taszigálva. Szemben állottak egy befejezett ténnyel, egy rejtélyes halálesettel. Nem bírtak volna az elkerülhetlen vádnak megfelelni, a harc helyett a szökést választották . . .

— Ugy van! Szaladok a bíróhoz, — megmondom neki . . .

— Ne fáradjon oda, asszonyom. Az ilyen egyszerű magyarázat nem talál hitelre. A tárgyalási termekben sokkal bonyolódottabb okot keresnek. Minek is sietnénk, most nem üldözik a szerencsétleneket, kik talán halálukat lelték a tenger hullámaiban . . .

— Oh uram! Ön azt hiszi? . . .

— Ki tudja? . . . Ha azonban menedéket találtak valami arramenő hajón, akkor is elkerülük a törvény szigorát és nyomuk elvész. Hagyjuk egyelőre a zajt lecsillapodni.

— De uram, nevem becsületének helyreállításáról le nem mondok, sőt követelem is, mert gyermekemnek tiszta nevet akarok hagyni . . .

Folytatása következik.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,

vászon, kész fehérenemű,
Angol ruhavászon, batist-,
kretón-, zephyr. Mosó székely férfi ruha szövet. ←

Óriási szőnyeg raktár!!

Használt butorokat

ad, vesz, javít és ujakra becserél

KÓNYA JÓZSEF

asztalos, Pacsirta-utca 8. szám.

Tavaszi idényre

megérkeztek remek kivitelbe
sima és mintás szövelek,
krizkás és csikos blouz kelmék.

- Delinek . . . . . 30 krtól
- Blouz selymek 120 krtól.
- Férfi ingek . . . 120 krtól.
- Gallér . . . . . 13 kr.
- Kézeltő . . . . . 20 kr.

Gyermek kötények, retorm és em-
pirben dus választék, fehér és
színes alsó szoknya 120 krtól.

És sok fel nem sorolt áruk dus
választékban, olcsó árakban kaphatók

Doszpoly János Utóda

Főtér, Tisza palota.

A Z O. M. K. E.

Hajdumegyei kerülete 1907. június 23-án
d. e. II óraker tartja

beszámoló és tisztújító közgyűlését,
melyre a kereskedő kartársak ezuton
is meghívotnak.

Tárgysorozat :

1. A választmány évi jelentése.
2. A zárószámadás előterjesztése.
3. A költségeloirányzat 1907-re.
4. Netáni innitványok.*)
5. Elnök, alelnök, pénztárnok és
választmányi tagok választása.

*) A közgyűlésen esak oly inditvá-
nyok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés
napját 8 nappal megelőzőleg az elnöknel
írásban beadattak.

Felhivás

**a t. gazdálkodók és
géptulajdonosokhoz !**

Ajánlom vízmentes asztagtataró-
és cséplőgépekre, való ponyváimat, sze-
gedi kender zsákokat, gyapju zsákokat,
pokróczokat, zsákkötöző és dohány-
zsinegeket olcsó árban.

Kivánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára ponyva-
és zsákkötöző intézete
DEBRECZEN, Kossuth-utca 27. sz.

NAPERNYŐK

francia P. D. jegyi fűzők, arcfátyolok,
dívat övök, csipke és selyem sálók, ba-
list és csipke gallérok, nyakkendő, kesz-
tyűk, gyöngy és bőr dívat táskák, csipkék,
szalagok, selyem kendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak,

gyermek részére állandó nagy választékban

Szabó Lajos fia

dívat, vászon és szőnyegáruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

SZŐNYEGEK

jutta, spárpa, hollandi, kiddyminster, ta-
pestry, velow, futó és sa'on szőnyegek
minden nagyságban, torontáli szőnyegek,
divánterítők, butorszövelek és creppek,
viaszkos vaszon

legolcsóbb szabott árban

Agy- és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok.

Szabó Lajos fia

dívat, vászon és szőnyegáruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Brassóiszövet

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol
férfi ruhaszövetek, tonnis kelmék, nyári
mosó szövetek, hozzávaló bélésárak, lu-
rista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruha szövet

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szabó Lajos fia

dívat, vászon és szőnyegáruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

El ne mulassza senki

tartós, tükörfényű, ruganyos

szobapadló lakkot,

parket viksz, emall glazur
minden színben. Por- és olaj-
ban törött kész festéket,
mely legolcsóbban csakis

Fazekas Kálmán

festék és vegyszeti cikkek
nagyraktárban legolcsóbban beszerezhető.

Hatvan-u. 5. sz.

Ha **köszvényben** vagy **osuzban** szenved, ha **rheumaticus**
bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak
elismert

Tölgyfa-balzsamot

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfáj-
dalmasabb **köszvényes** vagy **osuzos** betegségeket, hát és
deréktájást, a kezek és lábak csuzos szagátását.

A tölgyfa balzsam a balzsamok királya

mert **hatása gyors s biztos.** Mint lob és daganatoszlato szer is
páratlan! Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy **a tölgyfa balzsam a leg-
jobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen fel-
talált összes szerek között.**

1 üveg tölgyfabalzsam ára 1 korona 50 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában
Debreczenben.

Körtvélyesi Gyula

ajánlja a legjobb munka-
erőkkel berendezett

czipész műhelyét

Füvészkert utca 6. sz.

500 izzófény. 1000 kényelmes ülőhely. 10 ivlámpa.

a világ legnagyobb és legjobb mozgó-
fénykép vállalata.

Narten-féle

BIOSKOP

Debreczenben a Szénavásártéren
felépített óriási pavillonban.

Szenzációs előadásokat tart minden más-
nap műsorváltozással.

Kezdődik : Vasár- és ünnepnep 4, 6,
és 8 tól 10 ig, Hétköznap 6 és 8-tól 10 ig.

Műsor Junius 14-15 én.

Felkelés Odesszában A legmerészebb lo-
Az új kalapom vasság

A szeneslegény für- Utazás a csillagba
dője Karrarai márvány-
Az elefánt mint tor- ipar
nász Idomított papagá-
lyok

A botanikus balsorsa Rosz fiuk és a koldus

Női fejdisz (szinezett) Baby és Wauwau

Álatkert Londonban A csodatyuk

Meleg gesztenyét Nagy felfedezés

Karácsony éji álom Egy tüzoltó szeren-
(szinezett) cséttlensége

A harangozó leánya

Az esti előadásokon 8-10-ig egy
elsőrangú zenekar fog játszani.

Előadásainkat mindenféle kedvezőt-
len is megtartjuk.

Helyárak : Páholyülés 5 személyre 6
kor. Számozott I-ső hely 1 kor., II. hely
60 fillér, III ik hely 40 fillér. — A 4 és 6
órai előadások alatt katonák őrmestertől

lefelé és iskolásgyermek az I-ső és II-ik
helyen félhelyárakat fizetnek.

A számozott helyekre jegyek kapha-
tók egész nap a kinematográfnál.

Műsorváltoztatás fentartva.

kiváló tisztelettel

Narten György,

magánmérnök, tulajdonos.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásán tessék válaszbeléget esatolni.

Rőtös üzleti berendezés és egy hármas pénzszekrény eladó. Czim a kiadóba.

Keresek cserébe egy házat földért Debreczenbe. Érdeklődők forduljanak Fohn József zsáküzletébe Debreczen Petőfítér 6. szám.

Gépész, vagy géplakatos alkalmayást nyer, mint motor-kezelő.

Csizmadiák termelő és árucarnoka. (Margit fürdő.)

Dzirzon kaptárak olesón eladók Kontsek Gézánál.

Eladó egy nagy kávé pergelő és egy nagy cukor daráló Kontsek Gézánál.

Harisnya vásár. Női-, férfi és gyermek harisnyák óriási választékban meglepő olesó árakon kapható Márton Gyula üzletében, Bika szálloda mellett, fejlesek és uj harisnyák köttetnek, jutányos árban készítettnek.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-u. 4. sz.

Egy ház mesterné vagy egy bejaroné keresetlik. Czim a kiadóban.

Elnyösen ösmert üzletünket a bérházból ismét vissza helyeztük a Simonffy-utca 6. sz. alá. Dusan felszereltük n. m. férfi és női felöltők, férfi és női divat szövetek, szőnyeg, ágy és asztal terítők, csipke és szövet függönyök, minden cikkek cs-é kely heti és havi törleszésre tesserezhetők Adler Sándor és Társánál.

Nagy Zoltán Szoboszlai kir. albiró telek-könyvi vizsgára készülő kékikönyve megjelent és Hoffmann és Kronovitz kiadó cégénél Debreczenben 2 k. 10 fillér beküldése ellenében és minden hazai könyvkereskedőnél kapható.

A Bocsay hadinépe című könyvek leszállított árban kaphatók a kiadóba.

Az ifj. Csengeri Ignác tulajdonát képező Sütő-féle téglavetőben, **zöld luczerna** ölenként 5 fillérért állandóan egész nap kapható.

Asztalosok és festők figyelmébe. Egy kiló firnájsz 36 krajczárért kapható Darvas Miksa fűszer üzletében Teleky u. sarok.

Lakatos segéd ki önállóan tud tüzhelyeket készíteni, állandó munkára kerestetik **Bárany Henrik** mulakatos Piacz-u. 66.

A könyvelés minden ágaiban jártas mérleg képes könyvelő és levelező mellékfoglalozást keres. Ajánlatokat „Mérlegképes” jelige alatt a kiadóhivatal továbbbit.

Kiadó Bethlen utca 12. szám alatt két külön bejáratu csinosan butorozott szoba kertre nyíló ablakkal.

Schol sem kaphatók oly olesó üzleti könyvek kopir könyvek, mint Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 47. sz.

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája Debreczen, Piacz-u. 49. Kuzswil János és Társai festékgyárának festékével.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁDI PEDRŐ-vel.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsirmentes növényi balzsamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 kor. 15 fillér, bérmentve utánvétellel.

Védjegy.

Egyedüli készítő:

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerár.

Telefon 496. sz. Telefon 496 sz.

Dus választék kizárólag francia mellfűzőkben 3 koronától a legfinomabb kivitelig.

A legújabb divatu

nap- és esőernyők

a legjobb kivitelben olesó árak mellett csakis

az **Első Debreczeni Ernnyőgyárban**

Merkler Soma, Piacz-utca 43. szám.

Javítások és áthuzások olesón és pontosan eszközöltetnek.

Nem talál

sehol

oly nagy választékot nyári selyem és ozérna

keztükben

mint

Schön Sándor

keztü-, kötszer- és orvosi műszertárban

Debreczen, Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház)

Legbiztosabb szépitőszer a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépit, fiatalit! Legkötünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonszeri gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerár.

Telefon 496. sz. Telefon 496. sz.

Csödtömegeladási hirdetemény.

Vb. Berger József kabai lakos csödtömegéhez 1—163. tételszámok alatt leltározott 8214 kor. 40 fill. beszerzési, 7384 kor. 67 fill. becsértékű áron felvett építkezési anyagok — továbbá 170 s 212—378. tételszámok alatt leltározott 3656 kor. 90 fill. beszerzési 2097 kor. 55 fill. becsértékű áron felvett gyászkocsi s temetkezési intézeti cikkeknek zárt ajánlati uton leendő eladását a csödválasztmány az alábbi feltételek mellett elhatározván, felhivja mindazokat, kik ezen árakat megvenni akarják, hogy zárt írásbeli ajánlatukat dr. Popper Mór debreczeni ügyvédnél, mint a csödválasztmány elnökénél a becsérték után számított 10% bánatpénz lefizetése mellett **1907. évi június hó 24-én délelött 12 óráig** adják be, s pedig a két tömegre együttesen, vagy pedig mindegyik tömegre külön-külön.

1. A választmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok felett ugyanaz nap d. u. 3 óraker a választmány elnök irodájában tartandó választmányi ülésen szabadon határozzon, s ugyanakkor a zárt ajánlat tevők között esetleg szóbeli árverést is tartson.

2. A csödtömeg az eladásra bocsátott árúknak, sem minőségéről, sem mennyiségéről, sem pedig a leltár helyességéről felelősséget nem vállal.

3. A vevő az ajánlat elfogadásától számított 48 óra alatt az árakat átvenni, s ugyanakkor a vételárt kifizetni tartozik, s amennyiben vevő az ajánlati feltételek hármelyikének eleget nem tenne, bánatpénzét a csödtömeg javára elveszti, s ezenfelül kártérítési kötelezettsége épségben marad.

4. A vevő azon helyiségeket, ahol az árúk jelenleg vannak 1907. év végéig díjmentesen használhatja.

5. A vétel illetéket vevő viseli.

6. A leltár s az árúk tömeggondnok közbenjötté mellett bármikor megtekinthetők.

Kelt Hajduszoboszlón, 1907. június 12.

Dr. Grósz Adolf,

szoboszlói lakos, ügyvéd.

De

Hely
Egy hóra.
Negyedévre

A

Keres
mentet a
gyen a m
hoz. Nin
Fényre, p
atyákra m

Volt
ben, a hol
szágházat,
hogy a k
törvényesi
és az ért
álló embe
kedeteit k

Pofoz
tak az ell
összetörté
kedetek
pedig a k
ságos uri

Ez a
pózott, le
gyözelmé
datát. Igy
testület m
parlament

Az elő

D'Or
bert, min
lábból szá
év nyarán
Canadien
után a ber
feszesség
lyet és j
igyekeztek
ugy látszo
öket, lega
juk és ma
melyet mü
körül, arra
Miután
zós ismerő
sonló hajla
lénken és s
kozást hat
magukat a

Enné
fejlődött k
fogva nem
egymás n
lok fizetés
által akart
erősíteni.

kerületi k
készleteke
gyártmány
vastárgya